Żywa historia Gorlic — wywiad z panem Stanisławem Wrońskim

Wywiad z panem Stanisławem Wrońskim dotyczący historii cegielni Wrońskich w Gorlicach.

Stanisław Wroński urodzony 10 października 1946 roku w Gorlicach. Ukończył Szkołę Podstawową Nr 2 w Gorlicach, Liceum Ogólnokształcące im. M. Kromera w Gorlicach, Technikum Górnictwa Odkrywkowego we Wrocławiu oraz dwa lata na Politechnice Wrocławskiej. Pracował w FMWiG „Glinik", wiele lat jako taksówkarz, kierownik Działu Mechanizacji Spółdzielni Rolniczej w Regetowie oraz dyrektor techniczny cegielni w Stróżach. Ojciec sześciorga dzieci. Hobby: turystyka i turystyka wysokogórska, żeglarstwo i żeglarstwo dalekomorskie, paralotniarstwo, spadochroniarstwo, uczestnictwo w rajdach samochodowych jako pilot oraz obserwacja rajdów samochodowych i Górskich Samochodowych Mistrzostw Polski.

Podziękowanie

Składamy serdeczne podziękowanie pani Barbarze Broniowskiej za pomoc w poszukiwaniu osób chętnych do udzielenia wywiadu oraz za udostępnienie fotografii do niniejszego wywiadu.

Zapraszamy do galerii fotografii dostępnej na dole strony.

Wywiad z panem Stanisławem Wrońskim przeprowadzony 3 sierpnia 2024 roku przez Urszulę Karasińską w Gorlicach.

Spis treści:

00:00:05 – założenie cegielni przed I wojną światową, Stanisław I, Stanisław II Wrońscy (dziadek i ojciec Stanisława Wrońskiego udzielającego wywiadu)

00:00:50 – zniszczenia cegielni podczas I wojny światowej oraz rozwój technologiczny zakładu po odzyskaniu niepodległości, dzięki uzyskanym kredytom

00:01:40 – lokalizacja zakładu, przesłanki tej lokalizacji, produkcja cegły i dachówki (historia dachówki na Dworze Karwacjanów w Gorlicach)

00:03:55 – typy pieców ceramicznych

00:05:00 – opis pieca ceramicznego z cegielni Wrońskich

00:08:12 – roboty wgłębne, wydobywanie gliny, powstanie dużych stawów; maszyny pracujące w cegielni (mieszadło, kołogniot, prasa wysokiego zgniotu, ustnik, ucinacz), suszarnia

00:15:15 – wielkość pieca; „To był kolos" (150 m długości, wysokość ok. 3 pięter), budowany na miejscu, w środku wyłożony cegłą szamotową

00:18:30 – „Muszę powiedzieć kilka słów o konstrukcji pieca", opis wypału

00:22:00 – wielka rola pracowników – palaczy: „Można było zepsuć cały materiał"

00:23:48 – „Dziadek postanowił wybudować zakład nowoczesny technologicznie" – ostatnia rata kredytów spłacona w sierpniu 1939 roku

00:24:40 – zbyt i transport wyrobów cegielni

00:27:25 – wojna i okupacja w cegielni (zatrudnianie młodych Polaków – ochrona przed wywózką na roboty, praca Żydów)

00:29:45 – upaństwowienie cegielni i ziem należących do Wrońskich, wyrzucenie z cegielni jej właściciela z zakazem pracy i nakazem meldowania się do Urzędu Bezpieczeństwa

00:32:00 – po latach, Stanisław Wroński kierownikiem budowy hali Nr 1 FMWiG „Glinik", potem praca (z nakazu) w cegielniach w Jaśle, w Rzeszowie, Gamracie. Powrót do pracy w Gorlicach na stanowisku dyrektora technicznego Gorlickich Zakładów Materiałów Budowlanych (zatrudniały ok. 900 osób i obejmowały wiele firm nie tylko w Gorlicach)

00:36:43 – po zmianie ustroju – odzyskanie przez rodzinę Wrońskich terenu zakładu, cegielnia doszczętnie wyeksploatowana, bez szans na dalszą produkcję. Zakład zamknięto w 1992 roku